

استاد ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی:

ورود جامعه ایرانی به فضای مجازی از ابتدا اشتباه بود

هفدهمین جلسه نقد و اندیشه با موضوع «صیانت از اخلاق در فضای مجازی» با حضور صاحب نظران ارتباطات و رسانه در ساختمان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برگزار شد.

به گزارش خبرنگار علم و فناوری ایسکانیوز، هفدهمین جلسه نقد و اندیشه با حضور محمد مهدی فتوره چی مدیر گروه مطالعات رسانه و فرهنگ موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران، حسینعلی افخمی استاد ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی و سید محمدرضا خوشرو مدیرکل معاونت فرهنگی قوه قضاییه و کارشناس حوزه رسانه و جنگ نرم، در سالن الغدير ساختمان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برگزار شد و کارشناسان موضوع صیانت از اخلاق در فضای مجازی را نقد و بررسی کردند.

در این نشست حسینعلی افخمی استاد دانشگاه علامه طباطبایی اظهار داشت: فضای مجازی دنباله زندگی واقعی است و یک فضای جدا از زندگی واقعی افراد نیست. مانند خواب و بیداری که هر دو دنباله‌رو هم هستند و وقتی وارد فضای مجازی می شویم باید از این فضا تعریف درستی صورت بگیرد.

وی افزود: یکی از معضلاتی که در فضای مجازی داریم این است که ما در فضای واقعی شکل گیری گروه نداریم. این مشکل در فضای واقعی به فضای مجازی هم تسری پیدا کرده است.

افخمی ادامه داد: فضای مجازی ما یک فضای کنترل شده است و فیلترینگ بر آن حاکم است. جامعه ایران جزو جوامعی است که گرایش به رسانه دارد و بین محققان و استادان کشور ما یک نگاه خیر و شر به رسانه حاکم است. کشور ما جزو کشورهای است که سرمایه اجتماعی در آن خیلی پایین است و اگر فردی به عنوان استاد بخواهد یک حساب جاری باز کند پروسه طولانی دارد در حالی که در کشورهای اروپایی این اعتماد وجود دارد و به راحتی کار انجام می شود.

وی با اشاره به شروع فضای مجازی در ایران خاطر نشان کرد: ورود جامعه ایرانی به فضای مجازی از ابتدا اشتباه بود. در کشور ما این فضا با کافی نت ها شروع شد؛ ولی در کشورهای اروپایی بچه های زیر ۱۶ سال به اینترنت در کتابخانه های مدارس با اجازه والدین دسترسی داشتند؛ اما در کافی نت های ایران نوجوان ها می توانستند به راحتی به سایت های پورنوگرافی دسترسی داشته باشند و هیچ محدودیتی در نظر گرفته نمی شد.

استاد دانشگاه علامه طباطبایی تصریح کرد: کژکارکردهای فضای مجازی از دنیای واقعی ما ناشی می شود. ما باید مقرراتی ایجاد می کردیم که در هر سازمان و نهادی، افراد نمی توانستند به هر صفحه اینترنتی که مایل بودند از جمله پورنوگرافی ورود کنند. همچنین ما تصویری که از فضای مجازی داریم، یک تصویر سیاه است و فیلترینگ خطایی است که ما دچار آن شدیم چون افراد سعی می کنند از راه های جایگزین اطلاعات خود را به دست بیاورند.

در ادامه این نشست محمد مهدی فتوره چی مدیر گروه مطالعات رسانه و فرهنگ موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران نیز با اشاره به آنچه در نشست های گذشته گفته شده بود، اظهار داشت: امروزه اخلاق را نظام های ارزشی فردی تعیین می کند نه نظام های ارزشی دینی و حتی نظام های ارزشی اجتماعی در واقع فرد گرایی در سجایای اخلاقی ما در فضای مجازی حرف اول را می زند. با گسترش شبکه فناوری های ارتباطی و اطلاعاتی ما شاهد ظهور جهان فرهنگی هستیم که طبیعتاً هر کس در این فضا اقدام به کنشگری کند تحت تاثیر ارزش ها و هنجارهای جهانی قرار می گیرد.

استاد دانشگاه تهران با اشاره به آمارهای موجود در رابطه با اخلاق، رسانه و شبکه های اجتماعی تاکید کرد: تحقیقی در این زمینه نشان می دهد در حال حاضر ما با یک انقلاب جنسی مواجه هستیم. بعضی از تحقیقات نشان می دهد که حدود ۷۵ درصد از بانوان تهران به نحوی مورد آزار و اذیت کلامی و فیزیکی قرار می گیرند. و نتیجه تحقیقی دیگر به این صورت است که حدود ۲۰ درصد از بانوان توسط محارم خود مورد اذیت قرار می گیرند.

وی افزود: تحقیقات در حوزه فضای مجازی نشان می دهد که با افزایش استفاده از شبکه های اجتماعی سرمایه اجتماعی و اعتماد کاهش پیدا می کند و آسیب های متعددی به وجود می آید. همچنین تحقیقی که در سطح تهران انجام شده حاکی از آن است که حدود ۱۰ الی ۱۲ درصد از مواردی که به طلاق منجر شده، فضای مجازی نقش اساسی داشته است.

مدیر گروه مطالعات رسانه و فرهنگ دانشگاه تهران افزود: بر اساس شکل گیری جهان فرهنگی این سوال مطرح می شود که آیا فقط کشور ما دچار این موضوع نقض اخلاق است یا یک مسئله جهانی است؟ یک تحقیق نشان داده است بیش از یک میلیون صفحه و پیج پورنوگرافی وجود دارد که کاربران از آن استفاده می کنند و در یک مطالعه دیگر مشخص شده که از یک فیلم ک حاوی صحنه های جنسی بود، حدود ۸۰ میلیون دانلود صورت گرفته بود.

وی تاکید کرد: این بی اخلاقی فقط بین کاربران نوجوان و جوان نیست، حتی کاربرانی که به عنوان سیاستمدارند، درگیر این مسئله هستند. به عنوان مثالی تحقیقی نشان داد در بین نمایندگان پارلمان بریتانیا حدود ۲۴ هزار تلاش برای ورود به صفحات پورنوگرافی داشته اند.

همچنین محمد رضا خوشرو مدیرکل معاونت فرهنگی قوه قضاییه در ادامه این نشست با اشاره به رابطه تیپ شخصیتی افراد با رفتار آنها در فضای مجازی افزود: مصداق این ارتباط اینستاگرام است؛ اما یک پیوستاری از حد ارتباط بین فضای مجازی و آنچه در واقعیت وجود دارد، می توان در نظر گرفت. در فضای مجازی بعضی از افراد سعی می کنند با یک حساب (اکانت) خود را تبدیل به یک شخص دیگر بکنند؛ ولی بعضی از افراد سعی شان بر این است که همان شخصیت واقعی خودشان را نشان دهند و سبک زندگی خود را به صورت کامل در فضای مجازی به معرض دید بگذارند.

مدیرکل معاونت فرهنگی قوه قضاییه درباره نقش فضای مجازی در رابطه با دعاوی خانوادگی و تولید و اثرگذاری آنها در پرونده های حقوقی تاکید کرد: با توجه به آن چیزی که در پرونده های قضایی خانواده ها ثبت می شود علت هایی است که طرفین اعلام می کند. امروزه نقش شبکه های اجتماعی و فضای مجازی نیز در این دعاوی ها دور از ذهن نیست. بسیاری از خانواده ها و روابط زناشویی به واسطه استفاده زیاد از فضای مجازی و الگوهای نادرست استفاده از آن دچار سو ظن و مشکل می شوند.

وی در پایان تصریح کرد: مشکل اساسی در این زمینه، در رابطه با فرهنگ و سواد رسانه‌ای است. چون با نداشتن سواد رسانه‌ای مناسب، استفاده از این ابزار که می‌تواند خیلی سودمند در جهت حفظ فضایل اخلاقی باشد، خود به بحرانی برای نقص اخلاق تبدیل می‌شود.

انتهای پیام/